

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 29.10.2009
СОМ(2009)599 окончателен

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И
КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

**относно практическото прилагане на директивите за здравословни и безопасни
условия на труд — Директива 93/103/ЕО (риболовни кораби) и
Директива 92/29/ЕИО (медицинско обслужване на борда на плавателните съдове)**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, THE ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

относно практическото прилагане на директивите за здравословни и безопасни условия на труд — Директива 93/103/ЕО (риболовни кораби) и Директива 92/29/ЕИО (медицинско обслужване на борда на плавателните съдове)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

С настоящия доклад Комисията изпълнява ангажимента си¹ да направи оценка на прилагането на регулаторната рамка с оглед нейното усъвършенстване. В него се разглежда транспонирането и прилагането на двете директиви на Съвета — Директива 93/103/ЕО от 23 ноември 1993 г. относно минималните изисквания за безопасност и здраве при работа на борда на риболовни кораби² и Директива 92/29/ЕИО от 31 март 1992 г. относно минималните изисквания за безопасност и здраве за подобряване на медицинското обслужване на борда на плавателните съдове³.

Докладът разглежда само посочените две директиви и положението в ЕС-15, въпреки че Комисията счита, че той ще предостави полезна информация и за 12-те нови държави-членки. В него не се засягат въпроси, разглеждани в международни инструменти⁴.

Докладът се основава най-вече на национални доклади, предоставени от държавите-членки⁵, и на доклад на независими експерти, в който се оценява практическото прилагане на двете директиви на място, включително практически проучвания, проведени в Испания, Франция, Италия и Обединеното кралство. Други източници на информация са Европейската статистика на трудови злополуки и опитът на Комисията при контрола на транспонирането и прилагането на директивите.

¹ В съобщението *Подобряване на качеството и на производителността на труда: стратегия на Общността за здравословни и безопасни условия на труд за периода 2007—2012 г.*, COM(2007) 62 окончателен от 21.2.2007 г.

² ОВ L 307, 13.12.1993 г., стр. 1.

³ ОВ L 113, 30.4.1992 г., стр. 19.

⁴ Например Международната конвенция за безопасност на човешкия живот на море (SOLAS), Морската трудова конвенция и Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова. Докладът не разглежда и Директива 2009/13/ЕО на Съвета от 16 февруари 2009 г. за изпълнение на Споразумението, сключено между Асоциациите на корабособствениците от Европейската общност (ECSA) и Европейската федерация на транспортните работници (ETF) относно Морската трудова конвенция от 2006 г. и за изменение на Директива 1999/63/ЕО (ОВ L 124, 20.5.2009 г., стр. 30).

⁵ Изпратени на Комисията съгласно член 13, параграф 3 и член 9, параграф 3 от двете директиви (по-късно отменени с Директива 2007/30/ЕО).

2. ПРАВНО ДЕЙСТВИЕ

2.1. Директива 93/103/ЕО

Преди приемането на директивата повечето държави-членки вече имаха действащо законодателство, което уреждаше специално въпросите на здравословните и безопасни условия на борда на риболовни кораби. Някои държави-членки съобщиха, че директивата не налага сериозни промени в тяхното законодателство. Становището на други е, че директивата им е предоставила възможност да въведат съгласуван набор от минимални правила за безопасни и здравословни условия, които се прилагат специално за работа на борда на риболовни кораби.

В някои държави-членки обаче, където съществуващите правила са били в сила отдавна, директивата имаше значително въздействие върху законодателството и се наложи да се приемат нови закони. Законодателството за транспониране също въведе някои нови основни принципи за превенция на риска, като например информация, обучение и консултация за работниците, както и оценка на риска.

2.2. Директива 92/29/ЕИО

Повечето държави-членки с риболовен и търговски флот вече са имали законодателство, установяващо високо равнище на изискванията за наличие на медицински материали и медицинска помощ на борда, поради което транспонирането на директивата наложи единствено неговото преразглеждане и актуализиране. В някои държави-членки⁶ задължителното обучение по въпроси, свързани със здравословните условия на борда, вече е било регламентирано, а услугите за консултации по радиото вече са съществували.

3. ПОВИШАВАНЕ НА ОСВЕДОМЕНОСТТА И СЪПЪТСТВАЩИ МЕРКИ ЗА ДИРЕКТИВА 93/103/ЕО И ДИРЕКТИВА 92/29/ЕИО

След приемането на двете директиви бяха приведени в действие редица мерки на равнище ЕС с цел информиране и повишаване на осведомеността. Във връзка с това Европейската агенция за безопасност и здраве при работа⁷ постави началото на информационна услуга в интернет за най-добри практики в областта на рибарството, която обхваща аспекти като оценки на риска за малки риболовни кораби⁸.

На национално равнище органите, работодателите, работниците и техните организации проведоха кампании за информиране и повишаване на осведомеността, срещи, семинари и курсове за обучение. Някои държави-членки разработиха нови насоки или въведоха изменения в съществуващите — например относно оценката и превенцията на риска и безопасните работни практики. За популяризиране се използваха обичайните видове печатни средства, а уебсайтовете допълваха традиционните средства.

⁶ Франция, Испания, Финландия, Нидерландия, Германия и Ирландия.

⁷ Регламент (ЕО) № 2062/94 на Съвета (ОВ L 216, 20.8.1994 г., стр. 1)

⁸ http://osha.europa.eu/en/good_practice/sector/fisheries/risk_assesment.php.

Въпреки това дейностите за популяризиране на новите разпоредби се оценяват като недостатъчни от страна на социалните партньори в повечето държави-членки. Изглежда работниците срещат затруднения при достъпа до тези разпоредби чрез традиционни или нови средства⁹ предвид традициите в сектора, неговата разпокъсаност, преобладаващите малки предприятия и голямото текучество на персонал. Вместо да организират несвързани дейности, някои държави-членки¹⁰ приложиха планове за превенция специално за отрасъла с допълнително уточнена и напълно интегрирана стратегия. Няколко държави-членки¹¹ учредиха фондове за финансиране на мерки за сигурност на борда на плавателните съдове и защитно оборудване за рибари. В голяма степен малкият числен и икономически мащаб на риболовния сектор в някои държави-членки оправдава или обяснява липсата на внимание към разработването на инструменти за популяризиране на разпоредбите. В други държави-членки с по-големи риболовни сектори органите, отговорни за популяризиране на разпоредбите, трябва да инвестират повече средства и да покажат по-голяма ангажираност.

4. ТРАНСПОНИРАНЕ

В транспонирането на двете директиви имаше закъснения и срещу съответните държави-членки бяха открити процедури за нарушение¹².

4.1. Директива 93/103/ЕО

Основните проблеми при изпълнението на изискванията бяха свързани с определенията, отговорността на корабособствениците, редовните проверки от страна на органите и информацията, обучението, консултацията и участието на работниците. Срещу една държава-членка беше открита процедура за нарушение във връзка с определението „корабособственик“, задълженията за съобщаване на произшествията по море, за извършване на редовни проверки и за предоставяне на информация за работниците, както във връзка с разпоредбите в приложенията относно оборудване за оказване на първа помощ.

В някои държави-членки обаче законодателството надхвърли минималните изисквания на директивата, например чрез разширяване на нейното приложно поле по отношение на плавателни съдове с дължина под 15 m (Обединеното кралство и Ирландия) и прилагане на нейните разпоредби по отношение на нови или ремонтирани плавателни съдове с дължина под 12 m (Португалия).

⁹ Информацията е съгласно практическото проучване във Франция. В практическото проучване в Испания се очерта неприемане на подобренията откън, включително на кампаниите за повишаване на осведомеността от страна на органите.

¹⁰ Като например Белгия и Финландия.

¹¹ Белгия, Финландия и Франция.

¹² Бяха открити девет процедури за непредоставяне на информация във връзка с Директива 92/29/ЕИО, като една от тях приключи с решение на Съда на Европейските общности (дело С-410/97 *Комисия/Люксембург* [1998] Сб. I-6813) и девет във връзка с Директива 93/103/ЕО, като две от тях приключиха с решения на Съда на Европейските общности (дело С-364/97 *Комисия/Ирландия* [1998] Сб. I-6593 и дело С-362/98 *Комисия/Италия* [1999] Сб. I-6299).

4.2. Директива 92/29/ЕИО

Приложенията бяха транспонирани почти дословно в много държави-членки, но в някои все още има пропуски. Срещу една държава-членка беше открита процедура за нарушение във връзка с необходимостта да се гарантира, че всеки плавателен съд, плаващ под нейния флаг или регистриран под нейната пълна юрисдикция, носи винаги на борда си подходящите медицински материали. Делото беше прекратено, след като държавата-членка приведе своите национални разпоредби в съответствие с директивата. Друга процедура за нарушение беше открита срещу държава-членка във връзка с определенията „плавателен съд“/„риболовен кораб“ и „корабовладелец“ в националното ѝ законодателство.

Други сериозни проблеми с изпълнението на изискванията бяха свързани с обучението, консултациите по радиото и поверителността на медицинските данни.

Допълнителен незадължителен инструмент на ЕС може да спомогне за преодоляване на изключително високата честота на злополуките в риболовния сектор и факта, че много плавателни съдове попадат извън приложното поле на Директива 93/103/ЕО. Поради това Комисията, в тясно сътрудничество с Консултативния комитет за безопасност и здраве на работното място¹³ (наричан по-долу „консултативният комитет“), възнамерява да изготви незадължително ръководство, което да обхваща малките плавателни съдове и да е насочено предимно към добрите практики за подобряване на превенцията.

5. ДЕЙСТВИЕ В ОБЛАСТТА: ПРАКТИЧЕСКО ПРИЛАГАНЕ НА ДИРЕКТИВА 93/103/ЕО

5.1. Общи въпроси

Въпреки че само много малък дял от целия риболовен флот попада в приложното поле на Директива 93/103/ЕО¹⁴, „рамковата директива“¹⁵, включително специалните директиви към нея, когато е уместно, се прилага за целия отрасъл.

Оценката на практическото прилагане на Директива 93/103/ЕО се усложнява от големите географски различия, например между флотилиите в Средиземно море и в Атлантическия океан: първата се състои от по-малки плавателни съдове, които обикновено се връщат на сушата всеки ден или през няколко дни, докато втората включва по-големи плавателни съдове, които са засегнати по-сериозно от директивата.

Междувременно социални и икономически фактори, като например по-силна конкуренция, намаляващи рибни запаси и високи цени на горивата, понижават

¹³ Решение на Съвета от 22 юли 2003 г. за създаване на Консултативен комитет за безопасност и здраве на работното място (ОВ С 218, 13.9.2003 г., стр. 1).

¹⁴ Оценката на доклада на Европейския парламент: „Рибарство: безопасност и причини за злополуки“ (12 март 2001 г.) е, че директивата обхваща едва 8% от функциониращите плавателни съдове.

¹⁵ Директива 89/391/ЕИО на Съвета от 12 юни 1989 г. за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето на работниците на работното място (ОВ L 183, 29.6.1989 г., стр. 1).

приходите на корабособствениците, капитаните и работниците и засилват натиска да се улови колкото може повече риба за възможно най-кратко време.

В резултат на това екипажите се намаляват до минималното равнище¹⁶, работните часове са увеличават и смените са по-дълги, въпреки че технологичните подобрения могат да премахнат част от тежестта. По-малките екипажи са под огромно напрежение в периоди на по-голяма активност. Проучване, проведено в Испания¹⁷, показва, че рибарите възприемат работата си по-скоро като изтощителна, отколкото опасна, а в Нидерландия се смята, че една четвърт от случващите се злополуки не се съобщават. Тези фактори затрудняват още повече оценката на въздействието на новите мерки.

Условията на труд на борда (заплащане, време, прекарано извън дома, дълго работно време и т.н.) обезсърчават новопостъпилите работници сред по-младото поколение, което от своя страна прави прехода към култура на превенция труден, поне в краткосрочен план. Прекомерният риболов и надвишаването на риболовния капацитет водят до лоши икономически резултати, което пречи на правилната поддръжка и функциониране на плавателните съдове и принуждава рибарите да поемат по-големи рискове.

Според корабособствениците и капитаните новите разпоредби не предоставят преки ползи, а участието на органите по труда е слабо. Оказва се, че съвсем малък брой държави-членки са осигурили възможност за финансова подкрепа за инвестиране в оборудване за безопасност и обучение на екипажи.

Въпреки че директивата наблегна повече на безопасността в отрасъла и имаше подобряване на изискванията за безопасност и на обучението по безопасност на екипажите, въздействието беше ограничено, тъй като тя се прилага само за по-големи плавателни съдове, които са по-малобройни и при които при всички случаи условията за безопасност са по-добри, и е обърнато малко внимание на условията на труд, които биха могли да повишат риска от професионални заболявания и нездравословен начин на живот.

Лошото състояние на някои рибни запаси, съчетано с превишаване на риболовния капацитет, стимулира корабособствениците да увеличат максимално ефективността на улова в рамките на ограниченията, определени в законодателството на ЕС и в разпоредбите на държавите-членки; понякога това се прави за сметка на безопасността на плавателния съд и условията на живот и труд на борда¹⁸.

5.2. Оценка на риска

Съгласно член 1, параграф 2 от Директива 93/103/ЕО разпоредбите на рамковата директива се прилагат изцяло за плавателни съдове, попадащи в приложното поле на Директива 93/103/ЕО. В член 9, параграф 1 от рамковата директива се посочва, че

¹⁶ Във френското практическо проучване се описва как числеността на екипажа е намаляла от девет на пет работници на плавателни съдове с дължина около 24 m.

¹⁷ *Penosidad y Riesgo en las actividades pesquera. Las condiciones de trabajo y de salud de los trabajadores de la pesca en Cantabria (Тежки условия и рискове в риболовните дейности. Условия на труд и здраве при работниците в рибарството в Кантабрия)*, Labour Asociados, 2003 г. Посочените причини за изтощение са физическите усилия, дългото работно време и необходимостта от често заемане на неудобни позиции на тялото.

¹⁸ Описано в британското практическо проучване.

работодателят трябва да притежава оценка на риска. Оценките на риска може наистина да са най-значимото правно нововъведение в директивите за безопасни и здравословни условия на труд, но те почти никога не се извършват по отношение на работата на борда на плавателни съдове. За случаите, в които те се извършват, се съобщава, че те насърчават обсъждане на рисковете, последиците от тях и мерките за превенция. Според сведенията собствениците на малки плавателни съдове се обезсърчават от разходите.

Друг проблем е, че за изпълнение на изискването за оценка на риска често се използва обикновена анкетна карта и тя не оказва въздействие върху условията на труд на борда. В резултат на това рибарите не получават експертни съвети как да приемат процедурите за безопасност с цел предотвратяване на възникването на опасни ситуации на борда.

5.3. Прилагане на законодателството

С член 3, параграф 2 от Директива 93/103/ЕО се изисква плавателните съдове да подлежат на редовни проверки от специално упълномощени за тази задача органи.

Прилагането на директивата не е довело до промяна във вида или ролята на инспекциите в риболовния отрасъл¹⁹. Почти всички държави-членки вече са имали специални системи за инспекция за установяване на условията за плаване, годността за плаване и възможностите за справяне с аварийни ситуации.

В повечето държави-членки има два вида инспекции. Първият вид е технически: инспекции, които по принцип се извършват от морски власти с дълъг опит и подходящо обучен персонал. Те се извършват по време на строителството на кораба и периодически след това (обикновено веднъж годишно), за да се поднови неговия лиценз и да се разреши продължаване на плаването²⁰. Вторият вид инспекции е свързан с организацията на работата, обучението и квалификацията, работното време, въпроси, свързани със здравето и безопасността, условията на живот на борда и т.н., които са отговорност на органите по труда. В някои държави-членки има и трети вид, който обикновено представлява здравна инспекция за установяване на капацитета на плавателния съд и на лицата, които отговарят за справяне с всички спешни медицински случаи в открито море.

В резултат на това в много държави-членки риболовните кораби преминават инспекции от страна на два или дори три органа, понякога с много слаба координация. Най-общо изглежда се отдава приоритет на условията на стабилност, годността за плаване и безопасността на оборудването, докато условията за живот, комфорта, ергономичните аспекти, превенцията на риска и работното време на рибарите често се пренебрегват, въпреки че „човешкият фактор“ се признава за най-големия фактор, допринасящ за злополуки.

¹⁹ Нов публичен орган, отговарящ за безопасността на рибарите, е създаден само в Ирландия, а в другите държави-членки не са направени сериозни промени в съществуващите институции. В доклада на независимите експерти се посочва, че много страни, не само профсъюзите, считат системите за инспекция на труда за неподходящи и недостатъчно подготвени за наблюдение на здравето и безопасността на рибарите.

²⁰ Най-разпространеният метод на инспекция е изготвянето на контролни листи за техническите аспекти на плавателния съд, а не за неговата пригодност като работно място.

Съчетаването на технически инспекции и инспекции по труда може да предизвика объркване при корабособствениците, капитаните и работниците. Специализираната техническа компетентност на инспекцията по труда често се поставя под съмнение, особено в държави-членки с общи инспекции, докато в държавите-членки със специализирани инспекции най-честите критики са свързани с липсата на инспектори.

Вероятно само работниците или техните представители са в състояние да извършват ефективни проверки на борда, което е незадоволително положение, тъй като в повечето държави-членки няма профсъюзни представители в риболовния сектор. Това обикновено се дължи на честите смени в екипажа и наличието на самостоятелно заети лица и на наети работници, както и на системата за разпределяне на възнагражденията²¹, която, предвид икономическия интерес на екипажа от максимално увеличаване на улова, обезсърчава работниците и техните представители да предприемат инициативи, които могат да намалят времето, прекарано в морето, или да увеличат разходите. При тези условия е трудно да се поддържа трайна култура на безопасност.

В резултат на това техническите изисквания по отношение на безопасността на плавателните съдове се проверяват ефективно от техническите органи, но инспекциите от страна на органите по труда изглежда са недостатъчни. Въпреки това някои държави-членки посочват, че инспекциите се извършват по-често, а според Нидерландия намаляващото национално равнище на злополуките вероятно се дължи на нейната система за редовни инспекции²².

Тъй като причините за честите злополуки на борда не се проверяват добре, въздействието на нараняванията и заболяванията, дължащи се на работа в риболовния сектор, се подценява.

Според доклада на независимите експерти в някои държави-членки разпределянето на отговорността между националните и регионалните органи, органите по труда и морските власти, прави инспекциите по-слабо ефективни, макар че трудността при извършване на инспекции при действителни работни условия е основният практически проблем: те рядко се извършват в открито море, когато всъщност работят рибарите²³.

²¹ Традиционната система за трудово възнаграждение в риболовната промишленост представлява разпределяне на улова или разпределяне на приходите след приспадане на разходите, или се използва системата „дял плюс надница“ (източник: Международната организация на труда: *Условия на труд и живот при рибарите*, Женева, документ CFI/4/1988/1). За да увеличат максимално дела си от постъпленията, рибарите са склонни да работят с възможно най-малоброен екипаж.

²² Инспекциите изглежда са не по-малко стриктни, когато приближава датата на бракуване на плавателния съд, въпреки че според сведенията в такива случаи капитаните са по-малко склонни да правят инвестиции за безопасност.

²³ Инспекциите в открито море се извършват само на кораби с дължина над 24 m, тъй като по-малките плавателни съдове рядко съобщават за намерението си за излизане в морето.

5.4. Информация и обучение

Членове 8 и 9 от директивата се отнасят до информацията и обучението. До момента са събрани много малко данни във връзка с информацията за работниците, но тази област е съпътствана от същите проблеми като при обучението²⁴.

По отношение на обучението държавите-членки посочват затруднения достъп до рибарите като група предвид малкото време, което прекарват на сушата и което е предвидено за почивка²⁵. Проблемът се задълбочава, когато те работят в отдалечени риболовни зони — фактор, който не винаги се взема под внимание — и поради структурните проблеми в отрасъла (които са тясно свързани с несигурността на работата, особено в МСП, осъществяващи дейност в такива риболовни зони).

Посочената по-горе система за разпределяне на възнагражденията е друга пречка за обучението, което трябва да се провежда на сушата и поради това за него не се получава трудово възнаграждение. Въпреки това държавите-членки считат, че увеличаването на обучението е един от най-съществените резултати от директивата.

6. ДЕЙСТВИЕ В ОБЛАСТТА: ПРАКТИЧЕСКО ПРИЛАГАНЕ НА ДИРЕКТИВА 92/29/ЕИО

6.1. Общи въпроси

Като цяло директивата се прилага според изискванията благодарение на широкото приемане сред професионалистите и тяхното сътрудничество с органите, както и на инспекции, извършвани от органите. За това помогна прецизното разработване на приложението към директивата, което не предоставя варианти за тълкуване.

Предвид трудностите в разграничаването на въздействието на новите разпоредби и в установяването и получаването на надеждни статистически данни, общата оценка е, че медицинското обслужване на борда на плавателните съдове се е подобрило. Заинтересованите страни са успели да включат разпоредбите в своите практики за превенция, включително обучение и осигуряване и поддръжка на медицински материали и комплект за оцеляване.

Все пак съществуват различия между търговския флот и риболовния флот. Докато директивата е приложена безпроблемно в търговския флот, изискването да се носят медицински материали е било по-трудно за изпълнение в риболовния флот и особено в малките предприятия.

Счита се, че най-сериозният резултат от директивата е въвеждането на по-добре организирана система за предоставяне на медицински консултации за плавателните съдове. Центровете за медицински консултации по радиото също са се оказали много ефективни: сега се разполага с данни за броя на обажданията, направени от

²⁴ Практическото проучване в Испания показва, че ангажирането на външна фирма не е успяло да направи работниците по-добре осведомени относно тяхната отговорност за собственото им здраве и безопасност и за безопасността и здравето на другите.

²⁵ Практическото проучване в Испания показва, че рибарите не са получили специално обучение дори от техния профсъюз.

плавателните съдове, най-често срещаните видове наранявания и предприетите действия.

В повечето държави-членки програмите за обучение са създали нарастваща увереност сред работниците по отношение на отговорностите по въпроси, свързани със здравословните условия на борда.

Фактът, че капитаните често предпочитат да не прилагат лекарствените средства в медицинската аптечка, намалява тяхното въздействие върху предоставяното медицинско обслужване на борда. В повечето случаи лекарите също предпочитат да евакуират пациентите, вместо да предписват лекарствата, с които разполагат на борда. Носенето на лекарства също изглежда няма съществено влияние върху икономическите разходи, въпреки че някои държави-членки ги споменават.

Най-критичните оценки за въздействието на директивата идват от профсъюзни източници и са свързани с неспазване на изискванията по отношение на теоретичното и практическото обучение за средствата в комплекта за първа помощ и услугата за консултации по радиото, както и с липсата на ресурси за обучение на работници при работата им в открито море.

Особени трудности в достъпа до обучение се наблюдават сред самостоятелно заетите работници и рибарските кооперативи, чието възнаграждение е силно зависимо от дневния улов.

6.2. Медицински материали

В член 2 от директивата се посочва, че всеки плавателен съд трябва винаги да носи на борда си медицински материали според категорията на плавателния съд и вида на плаването, работата, товара и броя на работниците. По-големи плавателни съдове, извършващи плаване над три дни, трябва да разполагат с лазарет, а на плавателни съдове с екипаж от 100 или повече души на международно плаване над три дни трябва да има лекар.

В общи линии законодателството се прилага и медицинските материали се носят на борда. Все пак някои проблеми продължават да съществуват, по-специално по отношение на съдържанието на медицинските аптечки, което не винаги съответства на всички изисквания на директивата, както и по отношение на подмяната на лекарства и медицински материали с изтекъл срок на годност. В някои случаи това вероятно се дължи на инспекторите, които нямат необходимото специфично обучение.

Положението с медицинските материали се оказва по-добро в големите предприятия и на търговски кораби, докато при малките предприятия и на риболовни кораби изискването за проверка и подмяна на материалите не се изпълнява стриктно.

За самостоятелно заетите рибари се оказва трудно да разберат законодателството за медицинските материали.

Наблюдават се някои проблеми във връзка с упойващите вещества поради липсата на познания от страна на доставчиците.

Следва да се оцени необходимостта от подмяна на съдържанието на медицинските аптечки, което е с изтекъл срок на годност. Би могло да се сформира работна група към Консултативния комитет, която да подпомага Комисията в тази задача.

6.3. Разпределяне на отговорности

В член 4, параграф 1 от директивата се определя разпределянето на отговорностите за снабдяване и попълване с медицински материали между корабовладелеца и капитана или упълномощеното лице.

Това разпределяне изглежда не е проблем. Отговорността за снабдяването и подмяната на медицинските материали от една страна и за тяхното управление и поддръжка от друга страна е разпределена добре. Липса на яснота посочва Испания, която съобщава, че разпределянето на отговорностите е по-неясно в риболовния флот, където капитанът и корабовладелецът често е едно и също лице, отколкото в търговския флот.

6.4. Обучение

Изискванията за обучение, посочени в член 5, параграфи 2 и 3 от директивата, повдигат два основни въпроса: първо, дали основното обучение за неотложна медицинска помощ е достатъчно и подходящо, и второ, дали капитанът и длъжностните лица преминават опреснителни курсове най-малко на всеки пет години.

Положението е различно в зависимост от държавата-членка и вида флот. В някои държави-членки основното обучение в риболовната промишленост се счита за недостатъчно. Положението с опреснителните курсове през петгодишен период също се различава. В много държави-членки обучението на всеки пет години е задължително. Във Финландия това обучение е условие за получаване на удостоверение за правоспособност и за възможността за работа като професионалист в мореплаването. В Германия удостоверението за присъствие е задължително за подновяване на сертификата за капитан/офицер.

В някои държави-членки има задължително специализирано обучение по първа помощ/неотложна медицинска помощ/основно обучение по неотложна медицинска помощ за всички лица, които преминават професионално обучение по мореплаване, а капитаните преминават специално обучение по неотложна медицинска помощ. Независимо от това понякога обучението за неотложна медицинска помощ се счита за недостатъчно. Понякога липсва специално обучение за капитани, например за използването на спринцовки и поставянето на инжекции. В риболовния сектор колкото по-малък е плавателният съд, толкова по-малка е вероятността капитанът или някой друг член на екипажа да е преминал медицинско обучение или изобщо някакво обучение.

6.5. Центрове за медицински консултации по радиото

Целта в член 6 от директивата за създаване на центрове за консултации по радиото с лекари, специализирани в условия на живот на борда, е постигната сравнително задоволително, въпреки че в някои държави-членки са използвани съществуващите преди това структури. В Дания броят на лицата, евакуирани от плавателните съдове, е намалал драстично след централизирането на медицинското обслужване по радиото и обучението на навигаторите и лекарите, предоставящи обслужване по радиото. Като

цяло се счита, че тези центрове функционират правилно, като имат само някои слаби страни.

Докладът на независимите експерти показва, че в някои държави-членки в централните за медицински консултации по радиото не се назначават лекари или специализиран медицински персонал и обажданията се обслужват от дежурен лекар, който не е обучен за условията на борда на плавателни съдове. В други държави-членки лекарите са обучени да предоставят медицинско обслужване на лица на борда на плавателни съдове и винаги има най-малко един дежурен лекар, който да помага на моряците.

Основната слабост е, че няма визуална връзка с пациента и лекарят трябва да разчита на описанието на капитана за симптомите на пациента. Надеждността на тази информация се отразява на надеждността на консултацията, предоставена от лекаря, като резултатът е, че има вероятност да бъдат евакуирани повече пациенти, отколкото е необходимо.

В Дания са проведени успешни опити с визуални прегледи чрез уебкамера. Недостатъци обаче са липсата на постоянна интернет връзка на някои кораби, както и разходите за оборудване и интернет връзка.

В Швеция са създадени специални виртуални центрове с лекари, които са преминали специално обучение и имат познания за условията на борда.

Технологията за комуникации между кораба и сушата се различава значително, като варира от обикновени радиотелефонни предаватели-приемници в УКВ честотния диапазон (VHF) до сателитен телефон и електронна поща.

Спешни случаи се обслужват и от въздушния транспорт, а Испания отбелязва съществуването на кораби-болници.

6.6. Контрол

Член 7 от директивата касае годишния контрол на медицинските материали.

Проблемите, посочени в точка 5.3. (относно Директива 93/103/ЕО), са почти същите и тук.

7. ОБЩА ОЦЕНКА

7.1. Основни положителни въздействия на двете директиви

7.1.1. Директива 93/103/ЕО

В националните доклади на държавите-членки не са посочени сериозни отрицателни или положителни въздействия, в някои случаи поради еднакво строгите предишни разпоредби. Общото влошаване на социално-икономическите условия за рибарите през последните години затрудни оценката на положението. Установи се, че подобренията са непряк резултат от мерките, предприети за подобряване на флота, отколкото резултат от опитите за подобряване на условията на труд на борда.

Въпреки това държавите-членки посочиха следните положителни въздействия на Директива 93/103/ЕО:

- еднакви минимални нива на безопасност във всички държави-членки;
- в националното законодателство е въведен съгласуван набор от минимални правила за безопасни и здравословни условия специално по отношение на работата на борда на плавателни съдове и корабособствениците трябва да го спазват изцяло; това улеснява и контрола от страна на инспекторите;
- повече инспекции;
- по-голяма ангажираност по отношение на спазването на националното законодателство в областта на превенцията на рисковете на работното място;
- подобрена безопасност на риболовните кораби и по-добри условия на труд, по-специално по отношение на работните екипи, работните места, жилищните условия на борда и методите на боравене с товарите и кошовете за риба;
- по-добра структура и *modus operandi* на системата за превенция на професионалните рискове и в частност обучение, информация и инспекционна дейност;
- повече обучение за работници и капитани;
- известно подобрение на условията за живот на борда (въпреки че то също се дължи на технологични подобрения);
- изискванията на директивата са били полезни за разработване на практически разпоредби относно строителството и оборудването на риболовни кораби;
- засилен професионален дебат в отрасъла.

7.1.2. Директива 92/29/ЕИО

Въпреки че държавите-членки не са посочили сериозни отрицателни или положителни въздействия от законодателството, някои отбелязват цялостна повишена осведоменост по въпросите на здравето и безопасността. Опреснителните курсове и включването на нови определения са посочени като положителни въздействия, а минималните изисквания за медицински аптечки и медицинско обслужване на борда са внесли някои изменения в националното законодателство.

Държавите-членки посочват други положителни аспекти, например:

- признава се необходимостта от задължително професионално медицинско наблюдение на моряците;
- подобрение на медицинското обслужване на борда на плавателните съдове;
- медицинските материали осигуряват медицински грижи на борда;
- включване на допълнителни лекарства към медицинските материали (противоотрови);

- медицинските материали се използват по-правилно от лицето, което е отговорно за медицинското обслужване и съветването;
- по-ефективни проверки на медицинските материали, по-специално на психотропните лекарства;
- опреснително обучение най-малко на всеки пет години за капитана и за работниците, на които е възложено използването на медицинските материали, което води до подобрение на медицинските познания на тези лица;
- информационните кампании (насочени към екипажа, корабовладетелите и корабните компании) са допринесли за по-голяма осведоменост.

7.2. Основни проблеми на прилагането

7.2.1. Директива 93/103/ЕО

Държавите-членки посочват следните проблеми:

- според социалните партньори в повечето държави-членки дейностите за разпространение и информация по отношение на новите разпоредби са недостатъчни;
- необходима е била допълнителна подкрепа предвид техническата сложност на директивата;
- трудности за съществуващите плавателни съдове с дължина 18 и над 18 m²⁶ да изпълняват изискванията на директивата предвид измененията;
- високи разходи за оборудване за безопасност (за работодателите);
- собствениците на малки плавателни съдове не са склонни да извършват оценки на риска поради наличието на разходи;
- оценките на риска често представляват попълване на формуляри, без да оказват въздействие върху условията на труд на борда;
- липса на интегриран план за контрол и развитие на политиките за превенция на риска в морски условия;
- няма официални процедури за сътрудничество между компетентните органи;
- липса на разпоредби за прилагане на законодателството с цел предотвратяване на професионалните заболявания;
- възрастта на корабите във флота в някои случаи е пречка за прилагането;

²⁶ Франция посочи трудности при изпълнението на някои изисквания на Директива 2002/44/ЕО (за вибрациите) и Директива 2003/10/ЕО (за шума) по отношение на риболовните кораби.

- липсата на широко представителство на рибарите е пречка за подобряване на условията на труд;
- непушачите все още са изложени на въздействието на тютюнев дим в трапезарията;
- липса на пряка помощ за ангажираните с въпроси на сигурността на плавателните съдове.

Особено положение на малките плавателни съдове: Директива 93/103/ЕО

Директива 93/103/ЕО не се прилага за плавателни съдове с дължина под 15 m, но рамковата директива се прилага за плавателни съдове, които не попадат в приложното поле на Директива 93/103/ЕО.

Почти всеки плавателен съд с дължина под 15 m е собственост на капитана, който често работи с други членове на семейството. Следователно в сектора има голям процент МСП: в зависимост от държавата-членка, между 60% и 90% от флота се състои от плавателни съдове с дължина под 12 m.

Според доклада на независимите експерти малките плавателни съдове срещат трудности при спазването на изискванията за здравословни и безопасни условия, а високите разходи за оборудване за безопасност възпрепятстват собствениците на малки кораби да го набавят.

Достъпът до информация за безопасност е по-труден за капитаните и членовете на екипажи на по-малки лодки, особено когато органите за обществена информация използват нови технологии, като например интернет.

Семейните предприятия често работят със стари плавателни съдове, а техните работници нямат почти никаква квалификация.

Практическото ръководство за малки плавателни съдове, посочено в точка 4.2, следва да засяга проблемите при плавателните съдове от дърво, например във връзка с аварийните маршрути и изходите.

7.2.2. Директива 92/29/ЕИО

В националните доклади на държавите-членки се посочват следните проблеми при практическото приложение:

- намиране на подходящо място за медицинската аптечка²⁷;
- разходи за закупуване и поддръжка на нови медицински материали;
- трудност при осигуряването на запаси от някои лекарствени средства, особено лекарства против малария (които трябва да се внасят)²⁸;

²⁷ Дания реши този проблем с изработване на раници за по-малките медицински аптечки.

²⁸ Дания съобщава, че може да бъде изключително трудно да се закупят лекарства извън Европа поради рестриктивното национално законодателство.

- дисбаланс между размера на плавателния съд и медицинските материали, които е длъжен да носи;
- наличие на лекарства на борда, които следва да се прилагат само от квалифициран лекар;
- в риболовната промишленост медицинската аптечка се използва предимно за маловажни проблеми, като например главоболие;
- създаването на центрове за медицински консултации по радиото е било предизвикателство поради непознаването на морските условия от страна на лекарите, липсата на опит в технологиите за радиокомуникация и редкостта на този вид спешни повиквания;
- в някои сектори лекарите биха могли да бъдат заменени на борда от помощен медицински персонал със специално обучение; беше предложено решението да се взема от държавите-членки.

Особено положение на МСП: Директива 92/29/ЕИО:

Наложи се общото мнение, че директивата е предназначена за по-големи плавателни съдове, а не за флота на Общността като цяло, като нейното прилагане от страна на МСП създава най-много проблеми.

Лекарствата, които трябва да се носят на борда съгласно директивата, се считат за подходящи за големи плавателни съдове, но за твърде утежняващи за средните по размер плавателни съдове.

Условията по отношение на разстоянието от брега са създали особени затруднения за някои области на отрасъла.

8. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЕНИЯ

8.1. Директива 93/103/ЕО

Повечето държави-членки не считат, че е необходимо изменение на директивата, а по-скоро, че някои трудности, установени по време на прилагането, би могло да се преодолеят чрез средства, различни от законодателни действия, например чрез инспекции, насочени към конкретни въпроси, и допълнителна информация.

Някои държави-членки обаче считат, че директивата следва да обхваща и плавателни съдове с дължина под 15 m, тъй като най-голямата част от флотилиите на държавите-членки попада в този диапазон и статистиката показва, че значителен брой от злополуките се случват на малки плавателни съдове.

Националните доклади сочат, че най-голямото предизвикателство е да се подобри културата на рибарите по отношение на безопасността, за което е необходима информация и обучение. Държавите-членки считат, че информацията може да се планира по-систематично и че е необходимо обучението за безопасност да бъде по-добре адаптирано спрямо характерната за рибарите работна среда от гледна точка на

образователна степен, достъпност, традиции и култура и т.н. и да включва повече практически упражнения.

Освен това е необходимо по-голямо сътрудничество на равнище ЕС в областта на проучването и разпространението на най-добри практики, а стратегическата цел за създаване на хуманни условия на труд в риболовния сектор трябва да бъде включена в Общата политика в областта на рибарството (ОПР), например чрез социален диалог.

8.2. Директива 92/29/ЕИО

Държавите-членки направиха няколко предложения по отношение на приложенията към директивата, например медицинските материали, изисквани съгласно приложение II, да се преразглеждат в зависимост от района и категорията на плавателния съд, за да се гарантира, че списъкът отразява потребностите и условията на борда. Необходимо е приложенията да се адаптират според технологичните и медицинските новости при медицинските материали.

Други предложения касаеха информацията и обучението²⁹, както и системата за контрол.

Също така беше предложено Комисията да подпомага по-доброто разбиране на директивите чрез ръководства, които да обхващат различните дейности, размери на плавателни съдове и условия, в които работят флотилиите на ЕС.

9. ЕФЕКТИВНОСТ

9.1. Директива 93/103/ЕО

9.1.1. Въздействие върху злополуките на работното място и професионалните заболявания

9.1.1.1. Злополуки на работното място

Съществува основен проблем при оценката на въздействието на националните мерки за прилагане, тъй като е трудно въздействията да се свържат с конкретна причина. Преди директивата вече е имало национални разпоредби. Технологичното развитие също е фактор за подобряване на условията на труд³⁰.

Въпреки че Евростат изготвя статистически данни на равнище ЕС³¹, няма налични надеждни данни специално за морския сектор. Въпреки това може да се направи

²⁹ Например Комисията следва да предложи подробни цели за обучение на лица, които предоставят медицинско обслужване.

³⁰ Въпреки това възниква проблем, когато технологичните подобрения не са съчетани със съответното обучение на работника.

³¹ ЕСТЗ — Европейската статистика на трудови злополуки и ЕСПЗ — Европейската статистика на професионални заболявания. Данните не са изцяло съпоставими, тъй като критериите за събиране на данни не са напълно съвместими. Действителният обхват на проблема продължава да бъде подценяван с доброволните системи за регистриране на трудови злополуки. Регламент (ЕО) № 1338/08 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно статистиката на Общността в областта на общественото здраве и здравословните и безопасни

справка с последното *ad hoc* проучване на ЕС на злополуките на работното място за ЕС-15, а именно проучването на работната сила, направено през 1999 г.³², в което се посочва, че в риболовния сектор се случват най-много трудови злополуки без фатален изход - 2,43 пъти повече от средното равнище за ЕС.

В повечето държави-членки също липсват надеждни данни за въздействието на новото законодателство, въпреки че статистическите данни за злополуки с моряци обикновено се следят на национално равнище.

Все пак много държави-членки съобщават, че броят на злополуките на работното място е намалял, вероятно в резултат на прилагането на новите разпоредби, обучението или информационните кампании. С някои изключения броят на злополуките в повечето държави-членки е намалял по-рязко, отколкото броя на рибарите, което означава, че честотата на злополуките е намалявала преди датите на транспонирането. Но във всеки случай статистическите данни за злополуките са незадоволителни в повечето държави-членки. Едно от обясненията е, че порязванията, драскотините, нараняванията, следите от удари и натъртванията по принцип дори не се считат за злополуки, а са просто част от работата.

Дори и броят на злополуките да е намалял, тяхната сериозност може да се е увеличила, по-специално поради продължителността на времето, прекарвано на борда, намаляването на числеността на екипажите и малкото налично време за обучение на сушата. В повечето случаи условията за безопасност на борда изглежда са се подобрили преди датата на транспониране, което може да обясни защо честотата на злополуките е намаляла по-рязко, отколкото размера на работната сила. Все пак следва да се има предвид, че Директива 93/103/ЕО се прилага единствено по отношение на плавателни съдове, които съставляват малък процент от риболовния флот на ЕС³³. Тъй като има голяма разлика в рисковете на борда на малки плавателни съдове в сравнение с големите плавателни съдове, логично е, че националните доклади оценяват прякото въздействие на новите изисквания на директивата върху данните за злополуките като слабо.

9.1.1.2. Професионални заболявания

Тъй като в националните системи за регистриране на професионалните заболявания се наблюдават дори още по-големи недостатъци от тези за злополуките, установяването на връзка между новите разпоредби и тенденцията при професионалните заболявания в отрасъла е още по-трудно. Все пак непреките данни показват, че лошото здравословно състояние е важен фактор за напускане на сектора от страна на рибарите. Към фактора застаряване се прибавя фактът, че в професията се включват по-малко работници, главно поради суровите условия. Това се отразява на способността на активното население да поема сериозно работно натоварване при изтощителни условия на труд.

Най-важните рискове и тежки фактори в рибарството произтичат от метеорологичните условия, тежкия ръчен труд, психологическите и социалните проблеми поради

условия на труд (ОВ L 354, 31.12.2008 г., стр. 70) обаче ще подобри хармонизирането на докладването.

³² Проучването на работната сила от 2007 г. не включва злополуки и здравословни проблеми в риболовния отрасъл, тъй като не са изпълнени критериите за надеждност.

³³ Например плавателните съдове с дължина над 12 m съставляват не повече от една четвърт от флота във всяка държава-членка.

продължителната изолация, натиска да се работи бързо и дългото работно време, разпределено неравномерно между периодите на интензивна дейност и монотонно чакане, както и взаимодействието между тези рискове.

Засилената конкуренция, дължаща се например на намаляващия улов, застрашава условията за превантивни мерки. По-специално системата за разпределяне на възнагражденията на повечето малки плавателни съдове може да води до по-удължено работно време, повече време, прекарвано на борда, и повече напрежение. Малко вероятно е ефективните превантивни мерки да са приоритет при такива условия на труд и тяхната липса може да води до повече професионални заболявания и разстройства.

Мускулните проблеми се оказват основна причина за влошено здравословно състояние при рибарите, вероятно в резултат на застаряването и изтощителните условия на труд.

9.1.2. Въздействие върху производителността, заетостта и конкурентоспособността

Като цяло държавите-членки не предоставят информация за въздействието на новото законодателство върху производителността, заетостта и конкурентоспособността.

9.2. Директива 92/29/ЕИО

9.2.1. Въздействие върху трудовите злополуки и професионалните заболявания

Преди транспонирането на директивата, което съвпадна с намаляване на риболовните флотилии и във връзка с това със спад в броя на работниците и честотата на злополуките, някои държави-членки вече имаха национални разпоредби, предвиждащи равностойни или по-строги изисквания. Поради това както при Директива 93/103/ЕО, измерването на въздействието на Директива 92/29/ЕИО в количествено отношение е изключително трудно. Държавите-членки полагат усилия да обяснят намаляването на злополуките и случаите на професионалните заболявания и техните оценки на въздействието на Директива 92/29/ЕИО в някои случаи са противоречиви, а в други - съвсем слабо положителни. Като цяло въздействието на директивата се оказва слабо, въпреки че насоките относно медицинското обслужване, медицинските аптечки и обучението би трябвало да са подобрили достъпа на екипажите до медицинско обслужване.

9.2.2. Въздействие върху производителността, заетостта и конкурентоспособността

Като цяло държавите-членки не предоставят информация за въздействието на новото законодателство върху производителността, заетостта и конкурентоспособността.

10. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

10.1. Директива 93/103/ЕО

Въпреки че равнището на риска в рибарството изглежда е намаляло по-рязко от размера на работната сила в повечето държави-членки, то все още е една от най-опасните професии в ЕС, като 80 % от злополуките на плавателните съдове се дължат на човешка грешка.

От становищата на държавите-членки и на социалните партньори и от резултатите от независимата оценка се оформиха следните предложения.

10.1.1. По-добри знания

Повече информация относно злополуките и случите на заболявания в риболовния отрасъл е от жизнено значение. Въпреки че е важно да се определят най-сериозните рискове, регистрирането на по-малко сериозните злополуки чрез подобрена електронна комуникация и съставянето на примерен списък на най-честите заболявания и техните причинители също може да бъде полезно. Това може да бъде обсъдено в рамките на социалния диалог в отрасъла или в Консултативния комитет. Прилагането на Регламент (ЕО) № 1338/08 относно статистиката на Общността в областта на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд може да подобри като цяло съобщаването на злополуките на работното място и случаите на заболявания.

10.1.2. По-добра комуникация, информация и обучение

Разпокъсаната структура на риболовния сектор, слабото профсъюзно представителство и фаталистичното отношение, т.е. приемането на традиционния възглед, че морето е опасно и непредсказуемо място, и на риска като част от професията, затрудняват ефективното предоставяне на информация. Отдалечеността на работното място и ограниченото време, което много моряци прекарват на сушата, са също действителни пречки за участието. Кампании, семинари, публикации, уебсайтове и подобни средства рядко са ефективни в този сектор. Това се потвърждава от държавите-членки и от социалните партньори в повечето държави, особено по отношение на по-малките предприятия.

Разработването на нови и по-добри системи за общуване с хората в сектора е задължително. Също така е жизненоважно да се включат социалните партньори на равнище ЕС, на национално равнище и дори още по-важно, на гражданско равнище, и да се положат усилия за трайно запазване на промените в културата. И в тази област диалогът в отрасъла и Консултативният комитет могат да изпълняват важна роля.

Необходими са по-големи усилия и по отношение на обучението, като се обърне внимание на адаптиране на материалите и курсовете за обучение спрямо характеристиките и възможностите на рибарите, а не само на това как да се оцелява при бедствия в морето.

Обединеното кралство отбеляза, че посещаемостта на курсовете явно зависи от това дали те са задължителни (или предстои да станат задължителни) и безплатни и че е било необходимо да се помисли как да се гарантира, че курсовете са разбираеми.

10.1.3. По-добри инспекции

Съгласно член 4 от рамковата директива държавите-членки са задължени да гарантират, че законодателството на ЕС в областта на безопасните и здравословни условия на труд се прилага изцяло, по-специално като осигуряват подходящ контрол и надзор. Ефективното прилагане на Директива 93/103/ЕО и на други директиви на ЕС в тази област във всички държави-членки е изключително важно за подобряване на спазването на законодателството на ЕС, което ще има ефективен принос за намаляване

на броя на злополуките на работното място и професионалните заболявания на борда на риболовните кораби.

Някои държави-членки искат да стимулират по-широко представителство на работниците и да създадат системи за представителство на всяко пристанище с оглед включване на по-малките плавателни съдове и насърчаване на колективното договаряне в отрасъла като начин за подобряване на условията на труд. Трябва да участват профсъюзите и работници, които не са членове на профсъюзи.

На равнище ЕС трябва да се намерят практични, реалистични начини за подобряване на положението по отношение на инспекциите, които изглеждат незадоволителни. Те могат да включват установяване на действията на държавите-членки по отношение на инспекциите, консултациите и обучението с оглед споделяне на най-добри практики, с участието на Комитета на старшите инспектори по труда (КСИТ)³⁴ и насърчаване на националните инспекторати по труда да насочат вниманието си към отрасъла и да обмислят форми на сътрудничество с други инспекторати, по-специално технически и здравни инспекторати, когато е целесъобразно.

10.1.4. Финансиране

Много от посочените трудности, особено при собствениците на малки плавателни съдове, са свързани с разходите за подобряване на оборудването на борда на плавателните съдове. Опитът в няколко държави-членки показва, че мерките за подкрепа за финансиране на подобренията са ефективни. Поради това държавите-членки се приканват да обменят добри практики в тази област. Европейската агенция за безопасност и здраве при работа би могла да стимулира обмяната на опит. Според Обединеното кралство следва да се гарантира, че ако средствата за подобряване на оборудването на плавателните съдове се осигуряват от структура, която няма правомощия в областта на безопасността, органът по безопасността следва първо да одобри промените.

10.1.5. Обща политика в областта на рибарството

Рибните запаси в добро състояние и екологично устойчивото рибарство са предпоставка за дългосрочна икономическа устойчивост. Печелившата риболовна дейност е най-добрата гаранция за високи стандарти по отношение на безопасността и условията на труд на плавателните съдове.

Настоящото преразглеждане на Общата политика в областта на рибарството³⁵ предлага възможност за по-добро съчетаване на целта за подобряване на безопасността и условията на живот на рибарите на борда с общата цел за устойчива риболовна практика от екологична, социална и икономическа гледна точка.

³⁴ Решение 95/319/ЕО на Комисията от 12 юли 1995 г за учредяване на Комитет на старшите инспектори по труда (ОВ L 188, 9.8.1995 г., стр. 11).

³⁵ През 2008 г. започна преразглеждане на ОПР с цел тя да стане по-ефективна при осигуряването на икономическата жизнеспособност на европейските флотилии, опазването на рибните запаси, интегрирането с морската политика и осигуряването на висококачествени хранителни продукти на потребителите, вж. http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/review_en.htm.

10.1.6. Приложно поле на Директива 93/103/ЕО

Плавателните съдове с дължина под 15 m представляват най-голямата част от флота и при тях честотата на злополуките е най-висока. Що се отнася до разширяването на приложното поле на Директива 93/103/ЕО по отношение на по-малките плавателни съдове, за да бъде обхванат по-голям брой плавателни съдове и рибари, рамковата директива и съответните специални директиви се прилагат изцяло за всички плавателни съдове, включително тези с дължина под 15 m. Поради това следва да се подобри прилагането на рамковата директива и специалните директиви. По-силният икономически натиск върху риболовната промишленост, дължащ се например на намаляващите запаси, по-ограничените квоти и нарастването на цените на горивата, налага необходимостта от разработване на инструменти, които могат да помогнат на малките плавателни съдове да приложат ефективно съществуващите мерки за безопасни и здравословни условия с малко допълнителни разходи.

Един от начините за подобряване на прилагането на директивите е да се изготви практическо незадължително ръководство за плавателни съдове с дължина под 15 m на равнище ЕС с цел разясняване на някои ключови понятия и подпомагане на всички участници в изпълнението на техните задължения съгласно рамковата директива и специалните директиви.

Успоредно с това следва да бъде сформирана работна група към Консултативния комитет с цел предоставяне на консултации, ако предстои разглеждане на мерки в допълнение към тези за усъвършенстване на прилагането на съществуващите директиви с оглед подобряване на защитата на здравето и безопасността на малките риболовни кораби и по-специално изменение на Директива 93/103/ЕО с цел разширяване на нейното приложно поле и по отношение на плавателни съдове с дължина под 15 m.

В обобщение, на национално равнище и/или на равнище ЕС са необходими следните мерки:

- Комисията в сътрудничество с Консултативния комитет следва да разработи незадължителни инструменти (насоки) за малки риболовни кораби;
- следва да бъде сформирана работна група към Консултативния комитет с цел предоставяне на консултации, ако предстои разглеждане на допълнителни мерки за подобряване на защитата на малките риболовни кораби, и по-специално на възможността за изменение на Директива 93/103/ЕО;
- работната група би могла да проучи и начините за подобряване на общуването с рибарите по отношение на информацията и обучението във връзка с безопасните и здравословни условия на труд;
- КСИТ би могъл да обмисли започване на кампания на ЕС за инспекции на риболова и медицинското обслужване на борда на плавателните съдове във всички 27 държави-членки и обмена на най-добри практики между инспекторатите; кампанията би могла да спомогне и за подобряване на сътрудничеството между техническите и трудовите инспекторати;

- Европейската агенция за безопасност и здраве при работа следва да разгледа мерки за повишаване на осведомеността във връзка с превенцията на злополуки и заболявания в риболовния сектор, като вниманието се насочи към малките риболовни кораби;
- държавите-членки следва да обсъдят конкретни информационни инициативи за самостоятелно заети работници в риболовния сектор като част от своите национални стратегии за безопасни и здравословни условия на труд.

10.2. Директива 92/29/ЕИО

Оценката показва ясно, че новите електронни технологии могат да бъдат приложени за консултации от разстояние, когато става въпрос за подобряване на превенцията на злополуките и заболяванията и защита на здравето на работниците.

С оглед стриктно техническо адаптиране на приложенията към директивата предвид техническия напредък, Комисията, съгласно процедурата, предвидена в член 8 от Директива 92/29/ЕИО, ще представи проект на предложените мерки в съответствие с препоръките на държавите-членки в техните национални доклади, на комитет, включващ представители на държавите-членки.

В обобщение, на национално равнище и/или на равнище ЕС е необходимо да се предприемат следните действия:

- разработване на електронна технология на доброволен принцип;
- свикване на Комитета за технически напредък с оглед адаптиране на приложенията към Директива 92/29/ЕИО.